

FAKULTATIVNI PROTOKOL K MEDNARODNEMU PAKTU O DRŽAVLJANSKIH IN POLITIČNIH PRAVICAH

*Sprejela ga je Generalna skupščina Združenih narodov 16. decembra 1966
z resolucijo št. 2200 A (XXI).*

Veljati je začel 23. marca 1976 v skladu z 9. členom.

Države pogodbenice tega Protokola menijo, da bi bilo za nadaljnje doseganje ciljev Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah (v nadaljnjem besedilu Pakt) in za uresničevanje njegovih določb smotrno omogočiti Odboru za človekove pravice, ustanovljenem v četrtem delu Pakta (v nadaljnjem besedilu Odbor), da, kot je predvideno v pričujočem Protokolu, sprejema in obravnava sporočila od posameznih oseb, ki trdijo, da so žrtve kršitev katerekoli pravice, določene v Paktu, in zato soglašajo o naslednjem:

1. člen

Vsaka država pogodbenica Pakta, ki kot pogodbenica pristopi k temu Protokolu, prizna pristojnost Odbora, da sprejema in obravnava sporočila od posameznih oseb pod njeno jurisdikcijo, ki trdijo, da so žrtve kršitve katerekoli pravice iz Pakta, in to po krivdi te države pogodbenice Pakta. Odbor ne sme sprejeti sporočila, če se nanaša na tako državo pogodbenico Pakta, ki ni obenem tudi pogodbenica tega Protokola.

2. člen

V skladu z določbami 1. člena Pakta smejo posamezne osebe, ki trdijo, da je bila kršena katerakoli od njihovih pravic, naštetih v Paktu, in ki so že izčrpale vsa pravna sredstva v domači državi, predložiti Odboru v obravnavo pismeno sporočilo.

2. člen

Odbor ne sme sprejeti nobenega sporočila, predloženega v skladu s tem Protokolom, če je anonimno, ali če po mnenju Odbora predstavlja zlorabo pravice do predložitve sporočila, ali če po njegovem mnenju ni v skladu z določili Pakta.

4. člen

1. Upošteva določila 3. člena, mora Odbor vsa sporočila, ki mu jih predložijo na podlagi tega Protokola, dati na znanje tisti državi pogodbenici tega Protokola, za katero se trdi, da krši katerokoli določilo Pakta.

2. V roku šestih mesecev mora tako obveščena država predložiti Odboru pismena pojasnila ali izjave v pojasnitev zadeve in o tem, če in kaj je v zvezi s tem ukrenila.

5. člen

1. Odbor mora preučiti sporočila, sprejeta v obravnavo po tem Protokolu, ob upoštevanju vseh pismenih podatkov, ki so mu jih dali posameznik ali prizadeta država pogodbenica.
2. Odbor ne sme obravnavati nobenega sporočila, ki ga je sprejel od posameznika, dokler prej ne ugotovi:
 - a) da ta zadeva ni že predmet obravnave v kakem drugem postopku za mednarodne preiskave ali za mednarodno urejanje sporov,
 - b) da je posameznik že izčrpal vsa pravna sredstva, ki so mu na voljo v domači državi. To pravilo pa ne velja v primerih, kjer se uporaba pravnih sredstev neupravičeno zavlačuje.
3. Odbor mora vsa sporočila, sprejeta v obravnavo na temelju tega Protokola, obravnavati na nejavnih sejah.
4. Odbor mora svoje mnenje sporočiti prizadeti državi pogodbenici Pakta in posamezniku.

6. člen

Odbor vnese v svoje vsakoletno poročilo, predvideno v 45. členu Pakta, tudi kratko vsebino dela, opravljenega v skladu s tem Protokolom.

7. člen

Dokler ne bodo doseženi cilji resolucije št. 1514 (XV), ki jo je glede Deklaracije o priznanju neodvisnosti kolonialnim deželam in ljudstvom 14. decembra 1960 sprejela Generalna skupščina Združenih narodov, določila tega Protokola v ničemer ne omejujejo pravice do peticije, ki jo tem narodom dajejo Ustanovna listina Združenih narodov in instrumenti, sprejeti v okviru Združenih narodov in njihovih specializiranih agencij.

8. člen

1. Ta Protokol je odprt za podpis vsem državam, ki so podpisale Pakt.
2. Ta Protokol lahko ratificirajo države, ki so Pakt ratificirale ali pristopile k njemu. Ratifikacijske listine se morajo deponirati pri generalnem sekretarju Združenih narodov.
3. Ta Protokol je odprt za pristop vsem državam, ki so Pakt ratificirale ali pristopile k njemu.
4. Pristop k Protokolu se opravi z deponiranjem pristopne listine pri generalnem sekretarju Združenih narodov.
5. Generalni sekretar Združenih narodov mora vse države, ki so Pakt podpisale ali k njemu pristopile, obvestiti o deponiranju vsake ratifikacijske ali pristopne listine.

9. člen

1. S pridržkom, da bo do takrat Pakt že začel veljati, stopi ta Protokol v veljavo tri mesece po dnevu, ko bo pri generalnem sekretarju Združenih narodov deponirana deseta ratifikacijska ali pristopna listina.
2. Za vsako posamezno državo, ki bo ratificirala ta Protokol ali pristopila k njemu potem, ko bo deponirana deseta ratifikacijska ali pristopna listina, začne ta Protokol veljati tri mesece po dnevu deponiranja njene ratifikacijske ali pristopne listine.

10. člen

Določila tega Protokola veljajo za vse dele federativnih držav brez izjem ali omejitev.

11. člen

1. Vsaka država pogodbenica tega Protokola lahko predlaga amandma in ga izroči generalnemu sekretarju Združenih narodov. Generalni sekretar pošlje nato vsak predlagani amandma državam pogodbenicam tega Protokola in jih zaprosi, naj izjavijo, ali želijo sklic konference držav strank, ki naj bi razpravljale in glasovale o predlogih. Če se izjavi za tak sklic najmanj tretjina držav pogodbenic, skliče generalni sekretar konferenco pod okriljem Združenih narodov. Vsak amandma, ki je sprejet z večino glasov držav, ki so bile na koferenci navzoče in so glasovale, je treba predložiti v odobritev Generalni skupščini Združenih narodov.

2. Amandmaji začnejo veljati, ko jih odobri Generalna skupščina Združenih narodov in sprejmeta po svojih ustavnih postopkih dve tretjini držav pogodbenic Protokola.

3. Ko začnejo veljati, so amandmaji obvezni za države pogodbenice, ki so jih sprejele, druge države pogodbenice pa ostanejo zavezane z določbami tega Protokola, kot tudi z vsakim prejšnjim amandmajem, ki so ga sprejele.

12. člen

1. Vsaka država pogodbenica sme ta Protokol kadarkoli odpovedati s pismeno notifikacijo, naslovljeno na generalnega sekretarja Združenih narodov. Odpoved začne veljati tri mesece po dnevu, ko generalni sekretar sprejme notifikacijo.

2. Odpoved Protokola ne vpliva na nadaljnjo uporabo njegovih določil pri obravnavanju vseh tistih sporočil, ki so bila predložena v skladu z 2. členom pred dnevom, ko je odpoved Protokola začela veljati.

13. člen

Ne glede na notifikacije, ki se opravijo po 5. odstavku 8. člena tega Protokola, mora generalni sekretar Združenih narodov vse države, navedene v 1. odstavku 48. člena Pakta, obvestiti o naslednjem:

- a) o podpisih, ratifikacijah in pristopih k Protokolu v skladu z 8. členom,
- b) o datumu uveljavitve Protokola v skladu z 9. členom in o datumu uveljavitve morebitnih amandmajev v skladu z 11. členom;
- c) o odpovedih Protokola v skladu z 12. členom.

14. člen

1. Ta Protokol je v angleškem, francoskem, kitajskem, ruskem in španskem besedilu, ki so enako avtentična, deponiran v arhivu Združenih narodov.

2. Generalni sekretar Združenih narodov pošlje overjeno kopijo Protokola vsem državam, navedenim v 48. členu Pakta.